

naam: Amber Laan • **leeftijd:** 28
woonplaats: Warder • **bedrijf:** 70 melkkoeien,
60 ha gras • **bestuur:** voorzitter HAJK, vanaf
augustus portefeuillehouder melkveehouderij
NAJK • **opleiding:** bachelor economie en
beleid WUR, master bestuur en beleid
Universiteit Utrecht

9 vragen aan Amber Laan

Verbinding leggen is de kern van het bestuurswerk van Amber Laan, die in augustus start als portefeuillehouder melkveehouderij bij het NAJK. Verbinding tussen theorie en praktijk, tussen boer en burger, tussen praten en doen. 'Als je niet betrokken bent bij de besluitvorming, heb je straks last van regels waar je geen invloed op had.'

TEKST INGE VAN DRIE

Amber, je hebt voor een melkveehouder niet per se een standaard vooropleiding. Hoe zit dat?

'Ik wist nog niet dat ik melkveehouder wilde worden, toen ik startte met mijn studie economie en beleid in Wageningen. Daarna volgde ik de master bestuur en beleid in Utrecht. Die was nog minder landbouwgeoriënteerd. Maar die studie verruimde wel mijn blikveld. Het was verfrissend om na te denken over bijvoorbeeld asielbeleid of sociale vraagstukken. Andersom merkte ik ook dat mensen die niet uit de landbouw komen, kennis missen over de sector. Mijn scriptie schreef ik over gebiedsprocessen. Ik moest mijn begeleider echt uitleggen wat nu precies het probleem was dat opgelost moest worden.'

Toch ben je nu melkveehouder met een bedrijf met 70 koeien. Hoe is die omslag gekomen?

'In mijn studententijd werd ik voorzitter van de KSV Sint Franciscus Xaverius, met 900 leden de grootste studentenvereniging van Wageningen. We beheerden een eigen pand, hadden vier barren en moesten ervoor zorgen dat we omzet draaiden. Dat ondernemen vond ik heel leuk. Tegelijk realiseerde ik me: je kunt wel praten over landbouwbeleid en -regels, maar je kunt

‘Ik zie dat het nodig is om als jonge boer je stem te laten horen’

samen met andere organisaties. Ik was een van de sprekers. De landbouw vergrijsst en ik zie dat sommige jonge boeren vertrekken naar het buitenland. Mijn boodschap was daarom: wees zuinig op jonge boeren, we hebben ze nodig om te verduurzamen. Daar kreeg ik veel positieve reacties op.’

Wat drijft je in dat bestuurswerk?

‘Als boer word je blij van wat er op je erf gebeurt. Maar het kan ook iets geïsoleerds hebben. Je raakt makkelijk los van mensen die een andere leefstijl hebben, maar wel een mening hebben over wat jij doet. Mensen die de term derogatie niet eens kennen, gaan ook stemmen. Juist daarom vind ik het belangrijk om input te geven vanuit de praktijk en mensen aan het denken te zetten. We vinden het logisch dat belastinggeld gebruikt wordt voor het onderhoud van wegen. Maar waarom zetten we dat geld ook niet in voor het beheer van natuur? Melkveehouders zijn bij uitstek geschikt om die taak op te pakken.’

In augustus start je bij het NAJK. Was je meteen enthousiast toen die vacature vrijkwam?

‘Ik heb me echt afgevraagd of ik het wel moest doen, die rol als portefeuillehouder melkveehouderij. Het kost tijd, het resultaat is niet altijd zichtbaar en de dossiers zijn zwaar: stikstof, klimaat en waterkwaliteit bijvoorbeeld. Maar ik zie ook dat het nodig is om als jonge boer je stem te laten horen. Als je niet betrokken bent bij besluitvorming, heb je straks last van regels waar je geen invloed op had.’

Wat voor bestuurder ben je zelf, denk je?

‘Ik ben iemand die verbindt. Ik schiet niet snel uit mijn slof en probeer ook begrip te hebben voor partijen met wie ik het inhoudelijk niet eens ben. En ik vind het leuk om ver vooruit te denken. Lastig is wel dat je niet iedereen tevreden kunt stellen als bestuurder. Je haalt input op bij leden en probeert hun stem zo goed mogelijk te vertolken, maar soms moet je ook een stap vooruitzetten. Het helpt dan om naar mensen toe te gaan en uit te leggen waarom je die stap zet, ook al kost dat veel energie.’

Als ondernemer en NAJK-bestuurder moet je veel ballen in de lucht houden. Hoe ga je dat doen?

‘Dat zal passen en meten worden. Ik heb wel hulp, bijvoorbeeld voor het overnemen van het melken als ik ’s avonds op pad moet. En er zijn heel goede boeren uit de buurt die loonwerk voor me doen. Ik hoop ook tijd te houden om op zondag met vriendinnen te rugbyen. Daar kan ik mooi mijn frustratie in kwijt. En daarnaast: als de koeien het goed doen en lekker buiten lopen – we weiden veel, afgelopen jaar meer dan 2500 uur – dan word ik daar echt blij van.’

Wat wil je jonge melkveehouders meegeven?

‘Besturen in de agrarische sector lijkt steeds minder populair. En veehouders kunnen soms best hard zijn naar elkaar. Maar ik wil jonge boeren oproepen om gewoon bij een bestuur te komen kijken. Het is superbelangrijk om je stem te laten horen en het levert je een groot netwerk en veel inhoudelijk kennis op.’

ook gewoon zelf aan de slag gaan als boer. Intussen zit ik in maatschap met mijn ouders en doe ik zelf het meeste werk. Ik ben theoretisch geschoold, maar het praktische moest ik nog leren. Hoeveel kuub mest je moet uitrijden bijvoorbeeld. Inmiddels ken ik de kneepjes van het vak.’

Je bent behalve melkveehouder ook actief als bestuurder. Hoe zit dat?

‘Die tijd als voorzitter van de studentenvereniging heeft wel de kiem gelegd. We zaten midden in coronatijd, moesten events annuleren en aan crisiscommunicatie doen. We dachten als bestuur over na wat leden willen, legden verantwoording af op de algemene ledenvergaderingen en zetten beleid op papier over een sociaal veilig klimaat en alcoholgebruik. Dat was echt leerzaam. Toen ben ik gaan kijken of ik met die interesse in besturen iets kon in mijn eigen sector. Zo ben ik begonnen bij het Hollands Agrarisch Jongeren Kontakt, het HAJK. Eerst als algemeen bestuurslid, later als voorzitter.’

Wat is je het meest bijgebleven uit je HAJK-tijd?

‘In 2022 organiseerden we in Noord-Holland een protest,